

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἦ Κόριε τῶν οὐρανῶν, βραδύναί, ημερόνοι,
 καὶ ὄλο τὰ ἴδια βάσανα καὶ οἱ καῦμοι καὶ οἱ πόνοι!
 Ἀρθούσας βλέπω γύρω μου τὰς νέας ἀκαχίας
 καὶ μόλις τόρα προσκαλοῦν τὰς δύο ἡλικίας.
 Τῇ μὲν ἡμέρᾳ τρέχετε, τὴν ἄλλη πάλι στέκα,
 τὴν ἄλλη γίνονται ὀκτώ, τὴν ἄλλη θέλουσ' ἀεκα.

Ὁ Βασιλεὺς τὸν πόλεμον θέλει καὶ δὲν θέλει
 καὶ ὄλο διατάγματα ὁ Θεωρῆς τοῦ στέλλει,
 ἀλλὰ ἐκεῖνος εἰς αὐτὰ ὑπογραφεὶ δὲν βάσει,
 καὶ ὁ Θεωρῆς φουρκίζεται καὶ ἀπὸ θυμοῦ φρενιάζει,
 καὶ σκίπτεται, ὡς λέγεται, παραιτησὶν τὰ δῶση,
 ἐκτός ἐάν ἀργότερα καὶ πάλι μετανοήσῃ.

Τὸν Θεωρῆ τὸν ἔπασσε τὰράπικο μπουρίσι
 καὶ ἡ Αἴλῃ θαμβόναται ἀπὸ τὰς ἀστράπας του,
 καὶ ὁ Παπαμιχαλόπουλος παραιτησὶν δὲν δίρει
 γιατί αὐτὸ ἀντίκειται ἵσας ἡγήλας ἀρχάς του.
 Τῇ μὲν φορᾷ παραιτησὶς, τὴν ἄλλη πάλι ἔχει,
 καὶ ὁ κύριος Χαρίλαος χαμογελεῖ ἵστην κώχη.

Ὁ Φοῖβος τὰς ἀκτίνας του δὲν παύει τὰ μᾶς στέλλει
 καὶ ὁ Δελφινάγγελος δὲν μπερῆ τὰ εὐρὴ καλοῦσ' ἀπέλλι,
 καὶ κάθε μέρα φοβερὰ σαλπίζων συναυλία
 καὶ ὁ Μπούμπουλης ἐλύσσαζε μὲ τὰ πυροβολεῖα,
 καὶ ἀλήθειαι καὶ ψευταῖς μαζί καὶ τόσο νταραβέρι,
 ἀλλὰ κανεῖς, μὰ τὸ σταυρὸ, τί γίνεται δὲν ξέρει.

Καὶ ὁ τῶν δαπλῶν Ἰπποκράτης μὲς ἵστην ἀνιμοζάλη
 τὰ ταξιδεύει μελετᾷ ἵστην Θεσσαλία πέρα,
 ἀλλ' ὅμως τὸ ταξιδεῖν του καὶ τοῦτος ἀναβάλλει,
 γιατί καὶ ἐκεῖ ἐλύσσαζε τὰ βρήχη νύκτα μῆρα.
 Καὶ πόλεμον θὰ κάτουμε καὶ ἡ Ἑλλάς θ' ἀνάβη,
 μὰ πρέπει πρῶτα τὴ βραχὴ ὁ οὐρανὸς τὰ παύει.

Ἦ Κόριε τῶν οὐρανῶν, βραδύναί, ημερόνοι,
 καὶ ὄλο τὰ ἴδια βάσανα καὶ οἱ καῦμοι καὶ οἱ πόνοι.
 Καὶ ἂν κάτουμε Ἀνάσσει μὲ τούτα μας τὰ χάλια,
 θὰ χάσωμε, μὰ τὸ σταυρὸ, ταῦτ' αὐτὰ καὶ τὰ Πασχάλια,
 εἰς τοῦ Κουλοῦρη τὴν Αἴλῃ δὲν θὰ ψηθοῦν τάρνια μας.
 Καὶ μὲ τὸ ἴδιο αἶμά μας θὰ βάλωμε ταῦτ' αὐτὰ μας.

Σουρῆ

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΜΑΣ

Ἐν τῷ παρελθόντι φύλλῳ ἐπεχειρήσαμεν σύντομον κριτικὴν ἀνάλυσιν τοῦ τελευταίου βιβλίου τοῦ κ. Κωστῆ Παλαμᾶ, ὅπερ ἐθεωρήσαμεν ἄξιον ἰδιαίτερας ὄλως μνείας καὶ προσοχῆς. μετὰ τοῦ αὐτοῦ δ' ἐνθουσιασμοῦ ἐξήραμεν τὰς ἀρετάς καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐλικρινείας ὑπεδειξαμεν τὰς καθ' ἡμᾶς ἐλλείψεις· διότι ὁ κ. Παλαμᾶς εἶνε εἰς τῶν ἡμετέρων—(καὶ μὴν ἐνθυμηθῆτε, παρακαλοῦμεν τοὺς ἀειμνήστους ἐννεα τοιούτους)—ἀνήκει εἰς τὴν νέαν γενεάν, ἣς ἡ εἰσοδος εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ γίνεται ἐπὶ τέλος αἰσθητῆ καὶ ὁ δημιουργικὸς καὶ ἐπανορθωτικὸς τοῦ παρελθόντος προορισμὸς νὰ διαγραφῆ σαφῶς ἀπὸ τοῦδε, καὶ διότι εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτοῦ ἰδιοσυγκρασίαν ἐξαιρετικὴν ἔχομεν ὑπόληψιν, ὥστε νὰ μὴ νομιζώμεν ὅτι τὸ βιβλίον αὐτοῦ δὲν ἤξιζε τι περισσώτερον ἀπλῆς ἀναγραφῆς ἐν ταῖς βιβλιογραφικαῖς σημειώσεσι τῶν ἐφημερίδων ἢ χυδαίας φιλικῆς ρεκλάμας. Ἄλλ' ἡ φιλολογικὴ αὐτῆ παρέκδοσις ἐνέπνευσεν ἡμῖν τὴν ἰδέαν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὄλως ξένη καὶ ἀλυσιτελὴς διὰ τὸ Ἄστυ ἡ ἀφιέρωσις ἐκάστοτε μιᾶς ἢ δύο στηλῶν ἐν αὐτῷ πρὸς ταχέαν ἐπισκόπησιν τῆς παρ' ἡμῖν φιλολογικῆς κινήσεως. Ὁρθότερα πιθανῶς θὰ ἦτο ἡ ἐκφρασις πρὸς ἀνασκάλευσιν τοῦ ἔλους, ἐν ᾧ λιμνάζει αὕτη. Ἄλλ' ἡμεῖς θελομεν νὰ μεταχειρισθῶμεν δι' αὐτὴν τὰς μᾶλλον τρυφεράς τῶν ἐκφράσεων, ἀφοῦ ἔχει σπανίως αὕτη ἴσως μέλλει νὰ παράσχη ἡμῖν τὰς παιδρωτέρας τοῦ Ἄστεος σελίδας.

Ἐν τῇ ἐπιθεωρήσει ταύτῃ πᾶν ἔργον ἀξίας καὶ δυνάμεως

θὰ εὐρίσκη τὴν ἀρμόζουσαν αὐτῷ θέσιν εὐρεῖαν· ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχη τι τοιοῦτον—καὶ τοῦτο θὰ συμβαίη δυστυχῶς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συχνότατα!—ἡ φιλολογικὴ ἡμῶν στήλη θὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς τοῦ Τύπου μας, τὰ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἀπανθήματα, ἅτινα ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεως τοῦ Ἄστεος τόσον εὐαρίστως διαθέτουσι τοὺς ἀναγνώστας μας, θὰ εὐρωσι κατὰ πάντα ἀξίαν συντροφίαν ἐν τοῖς Φιλολογικοῖς ἡμῶν Μαργαρίταις.

Ἐνώπιον ἡμῶν ἔχομεν στιβάδα ὄλην ἐφημερίδων, φυλλαδίων, βιβλίων καὶ ἄλλων ἐντύπων ἐσχάτως ἐκδοθέντων. Διατρέχοντες δὲ ταῦτα αἰσθανόμεθα ἀληθῆ ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν καὶ ἀκατάσχετον ἀνάγκην νὰ μακαρίσωμεν τὴν πατρίδα ἡμῶν πρῶτον μὲν διὰ τὴν γονιμότητα καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐν αὐτῇ σήμερον γραφόντων, δεῦτερον δὲ δι' ἄλλην τινὰ πολλῶ πολυτιμωτέραν ἀρετὴν, ἣτις διακρίνει τοὺς πλείστους ἐξ αὐτῶν. Μία τῶν μεγαλητέρων πληγῶν τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν ἀλλαγῶν κατὰ τὴν πολυτάραχον ταύτην χρονικὴν περίοδον τοῦ προσεγγίζοντος τέλους τοῦ αἰῶνος θεωρεῖται καὶ ἡ χαρακτῆρα ἠθικῆς ἐπιδημίας ἐπ' ἐσχάτων προσλαβοῦσα νόσος τῆς ἀπαισιοδοξίας, ἡ ἐπικράτησις τῆς σχολῆς τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ τῆς ἀπαρνήσεως τῆς ζωῆς, ἡ καταπληκτικὴ διάδοσις τῆς θρησκείας τοῦ πεισιμισμού, ἡς πρωθιερεῖς καὶ μέγας Δαλαϊλάμας καθιδρύθη ὁ στυγνὸς γερμανὸς φιλόσοφος Σοπερχάουερ. Πιστὸν δὲ κάτοπτρον τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν εὐκόλως ἐννοεῖ πᾶς τις ὅτι γίνεται ἡ φιλολογία των, φοβερὰ δὲ εἶνε ἀπὸ τινος ἡ πλημύρα τῶν παντὸς εἶδους φιλολογικῶν ἔργων τῶν συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχὰς ταύτας γεγραμμένων καὶ ἀπεικονιζόντων τὴν ὑπαρξίν ὑπὸ τὰς μελανωτέρας αὐτῆς φάσεις.

Ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τῆς μόλυσματος φαίνεται ὅτι οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ἐμίανθη ἡ ἡμετέρα κοινωνία· διότι καὶ ἀπλοῦν μόνον βλέμμα ἀρκεῖ νὰ ρίψῃ τις ἐπὶ τῶν πρὸ ἡμῶν πονημάτων ὅπως ἴδῃ ὅτι οἱ πλείστοι τῶν ἡμετέρων συγγραφέων καὶ ποιητῶν εἶνε ἀκούσιοι θημυδογράφοι, ὧν ὁ μὲν ἀριθμὸς εἶνε τόσος ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ προμηθεύσωμεν καὶ εἰς πᾶσας τὰς ξένας φιλολογίας, ἡ δὲ ἀξία τοιαύτη ὥστε καὶ εἰς μόνος στίχος ἢ μίᾳ γραμμῇ αὐτῶν νὰ δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ μειδιάμα εἰς τὰ χεῖλη ἑκατομμυρίων Ἡρακλειτῶν.

Ἄλλὰ περὶ τούτου νομιζόμεν καλλίτερον καὶ δὲν θελομεν νὰ στερήσωμεν τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ κρίνωσιν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι. Διὰ τοῦτο ἀποσπῶμεν ἐκ τοῦ ἐνώπιον ἡμῶν σωροῦ τὸ πρῶτον προστυχὸν κείμενον καὶ τὸ θετομεν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. Εἶνε ποίημα φέρον ἐπιγραφὴν «οἱ Σταυροφόροι» καὶ δημοσιευθὲν πρὸ μικροῦ ἐν μιᾷ τῶν μεγάλων ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων. Ποιοὶ εἶνε οἱ νέοι οὗτοι σταυροφόροι δυσκόλως δύναται νὰ ἐννοήσῃ τις ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ κειμηλίου τούτου· ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων ἀμέσως γραμμῶν πᾶς τις δύναται νὰ μαντεύσῃ ὅτι ἡ σταυροφορία σκοπὸν ἔχει τὸν ἀπὸ τοῦ στιχοῦργήματος ἀποκλεισμὸν παντὸς στοιχείου ὅπερ μέχρι τοῦδε ἐθεωρεῖτο ἀπαραίτητον πρὸς ἀποτελεσὶν ποιήματος. Μίαν τῶν στροφῶν αὐτοῦ καταχωρίζομεν ὧδε ὀλοκλήρον, διότι νομιζόμεν ὅτι θὰ ἦτο κρεῖμα νὰ μὴ πόχη καὶ εὐρυτέρας δημοσιεύσεως, ἀφοῦ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ κάλλιστα καὶ ὡς ἀναγκαῖατάτα, βοήθημα τῆς μελέτης τῶν ἀποφατικῶν καὶ καταφατικῶν μορίων τῆς ἐλληνικῆς γραμματικῆς:

«Λοιπὸν ἡ Δύσις κατὰ σοῦ, ὁ κόσμος συνομώττει;
 Οὐχί. Ὁ κόσμος μετὰ σοῦ καὶ οἱ λαοὶ ἐπίσης.
 Ναί. Μόνη ἡ πολιτικὴ ἀμδλωπιεῖ, τυφλωττει,
 Φθονεῖ τὴν δόξαν ἢ σκληρὰ, σφυρηλατεῖ ἀλύσεις.»